

СТАНОВИЩЕ

от д-р Надя Георгиева Бояджиева, професор по „Международно право и международни отношения“ в Института за Балканистика при Българската академия на науките и в Юридическия факултет на ПУ „Паисий Хилендарски“, доктор на юридическите науки по „Международно право и международни отношения“

Член на научно жури за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки
професионално направление 3.6 Право
докторска програма: „Международно право и международни отношения“.

Автор: *Станислав Васков Станев*

Тема: *„Регионалната сигурност и Западните Балкани“*

Научен ръководител: *проф.д.ю.н. Надя Георгиева Бояджиева*

1. Общо представяне на процедурата и докторанта

Назначена съм за член на научно жури със Заповед №33-5906/11.12.2017 г. на Ректора на ПУ „Паисий Хилендарски“ във връзка с процедура за защита на дисертационния труд Станислав Васков Станев, редовен докторант в Катедра „Международно и сравнително право“ при ЮФ на ПУ „Паисий Хилендарски“. Той е отчислен с право на защита с решение на Факултетния съвет на ЮФ при ПУ на 1 март 2017 г., представя в срок дисертационния труд пред КС и преминава успешно вътрешна защита. Документите и материалите, които са представени за рецензиране, са в пълно съответствие със ЗРАСРБ и ПРАСПУ.

2. Актуалност на тематиката

Избраната тема безспорно е дисертабилна. В същото време тя е актуална и важна, особено за Република България. Актуалността ѝ е неоспорима, като се вземат под внимание, от една страна, процесите в Западните Балкани, последвали след разпадането на югославската федерация, от друга страна, с оглед факта, че тази дисертация е завършена и представена на вниманието на специалисти в навечерието на Българското Председателство на ЕС.

Самият автор още в увода на труда е изтъкнал достатъчно аргументи относно важността на темата и мотивите за избора именно на тази тема. Там намираме отговор и на необходимостта за изследване на тази тема именно в настоящия момент, едно от които е недостатъчното внимание от страна на специалисти от различни области у нас към нея.

3. Познаване на проблема и методика на изследването

В увода става ясно кои от аспектите на тази широка по своята същност тема са предмет на научен интерес в труда. Географското ограничение на обекта на изследване, свеждащото се до въпросите на сигурността само през призмата на произтичащото в две държави то Западните Балкани - Бившата югославска република Македония (БЮРМ) и Република Албания –е методологически правилен подход.

Използването на богата литературна база и други източници (на няколко балкански езика и на английски език) показва, че Ст.Станев познава много добре наличната у нас литература по темата, като констатира, че е недостатъчна. В същото време той се стреми да ни представи едно по-различно и модерно разбиране на проблема, използвайки методи и подходи, присъщи на различни научни области. Докторантът е работил добросъвестно по темата, за което свидетелства и фактът, че е направил и собствени теренни проучвания (общо 15 командировки, с цел изследователска работа в изследваните държави, както и в съседни държави). Особено важно е да се изтъкне, че включените в дисертацията резултати от теренни проучвания, множество интервюта с политици, общественици, граждани и др. от двете държави, както и снимки от личния архив на автора, му позволява да представи едно интересно и нетрадиционно интердисциплинарно научно изследване.

4. Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите

Без да навлизам в детайли относно структурата и съдържанието на труда (в обем на 329 стандартни машинописни страници, основен текст, приложения, списък на източници и литература), ще посоча, че докт.Ст. Станев ни представя едно добре структурирано научно изследване, като в три глави си поставя нелеката задача да постави фокус върху две от държавите в западните Балкани – БЮРМ и Република Албания.

Прави впечатление, че акцент не е поставен върху теоретичното осветляване на въпроса за сигурността, а върху историческите, етническите, религиозните специфики и политическите процеси на тези държави. Разгледани са въпроси, свързани с отношенията помежду им, въпроси от вътрешнополитическата им среда, и в същото време са разгледани отделни аспекти от отношенията им със съседните държави, конкретно с Република България, както и с международните междуправителствени организации, които са най-активни и важни за сигурността в региона – а именно ЕС и САЩ и т.н. Важно е да се посочи, че трудът е изпълнен с голям брой правни анализи на отделни закони и в двете държави и е разгледана нормативната уредба в тях по отношение на правата на малцинствените общности. Изследването на тази широка гама от въпроси, е умело подчинено и обединено от общата задача да се изследват различни въпроси, свързани с проблемите на регионалната сигурност след разпадането на двуполусния свят.

Не е нужно тук да посочвам многобройните достойнства на труда, които откриваме при прочита на всяка една от трите глави в труда, но ще изтъкна следните по-важни **приноси**:

Смелият избор на една многоаспектна и интердисциплинарна тема, чието успешно разработване е несъмнен принос специализираната международноправна литература;

Правният анализ на отделни закони в двете изследвани държави, който е оригинален, съдържа личното и критично мнение на юриста-международник;

Прогнозите и теоретичните анализи и изводи по отношение на бъдещото развитие на сигурността и факторите, които благоприятстват запазването на сигурна среда в Западните Балкани и като цяло на Балканския полуостров.

Очертаването на ролята на Република България като безспорен стабилизиращ актьор в международната политика в регионален план, особено в контекста на Председателството на ЕС;

Ценен принос е изследването на стратегията на мощните международни актьори като НАТО и ЕС към Балканите и конкретно - към изследваните две държави.

За подобряване на общото впечатление на труда и с цел по-строго акцентирание върху същността на темата, бих препоръчала да бъдат отстранени в бъдеще следните несъвършенства, а именно: ненужното задълбочаване в исторически факти от миналото на двете изследвани държави; премахване на детайли, свързани с особеностите на етническата структура на населението; свеждане до минимум на грешки от граматически и стилев характер. Пренебрегването на анализа на понятието „сигурност“ и „регионална сигурност“ разглеждам като пропуск, който може да бъде отстранен при бъдеща редакция на труда.

Посочените бележки не засенчват достойнствата на изследването.

5. Оценка на автореферата, на публикациите и личния принос на докторанта

Авторефератът на дисертационния труд е в обем от 32 страници. Неговата структура и съдържание са методологично издържани и представят в достатъчна степен съдържанието, целите, задачите, методите и подходите, използвани в дисертацията. Следователно, авторефератът е в пълно съответствие с изискванията на ЗРАС и ПРАЗПУ.

Приложените **публикации** по темата на дисертацията - статии и доклади на научни форуми /общо 6 бр./ допълват впечатлението за трайния интерес на Ст.Станев към изследваните проблеми. Наред с тях са приложени и други публикации, (които не са предмет на оценяване), което идва да покаже разностранните научни интереси на Ст.Станев.

6. Препоръки за бъдещо използване на дисертационните приноси и резултати

Високите достойнства на труда и неговата интердисциплинарност, както и широкият кръг от изследвани въпроси, позволяват той да намери приложение в различни научни области, а също така и в практиката – например, при решаване на казуси при подготовка на студенти-юристи и студенти-международници и др., за подпомагане на експертна дейност, в държавни ведомства и др. След необходимите редакции препоръчвам трудът да бъде публикуван, което ще запълни сериозна празнина в българската специализирана литература.

7. Лични впечатления от докторанта.

В продължение на тригодишната редовна докторантура имах възможност да придобия лични впечатления от качествата на Станислав Станев като млад учен, член на екипа на катедрата, и колега-юрист. В качеството си на научен ръководител на докторант Станев имам много добри впечатления от него и мога да дам категорично висока оценка работата му като прилежен, добросъвестен и амбициозен учен, който наред с изследователската работа, се включваше винаги активно във всички академични прояви, които бяха организирани от катедрата по „Международно и сравнително право“ и от ЮФ на ПУ, както и в учебния процес, като квестор при провеждане на изпити от членове на КС и на държавни изпити, и като докторант, на който Катедреният съвет възлагаше провеждане на упражнения по задължителната дисциплина „Право на Европейския съюз“. Участието му в учебния процес на Катедрата му позволи да придобие педагогически и преподавателски опит при работа със студенти.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд на г-н Станислав Станев *съдържа научни, научно-приложни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката* и **отговарят** на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника на ПУ за приложение на ЗРАСРБ. Предложените материали и документи също така са в съответствие със специфичните изисквания на Юридическия факултет, приети във връзка с Правилника на ПУ за приложение на ЗРАСРБ.

Дисертационният труд показва, че г-н Станислав Станев притежава много добра теоретична подготовка и изградени професионални умения по научна специалност „Международно право и международни отношения“, като показва качества и умения за самостоятелна научна работа.

Предвид гореизложеното, категорично давам своята **положителна оценка** за проведеното научно изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, научни статии, постигнатите научни резултати и приноси, и **предлагам на почитаемите членове на научното жури да присъди образователната и научна степен „доктор“** на Станислав Васков Станев. в област на висше образование: 3.Социални, стопански и правни науки, професионално направление, 3.6. Право, докторска програма „Международно право и международни отношения“.

Изготвил становището: .....

/проф. д.ю.н. Надя Бояджиева/